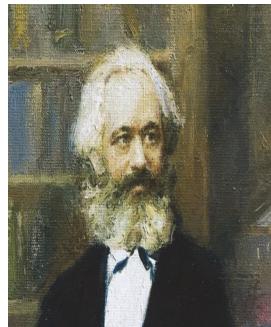

Hegel ve Marx

Gerçekliğin ve Geleceğin Felsefesi

Doğan Göçmen

Bu kitabın yayın hakkı PHOENIX YAYINEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayinallyıcısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

Hegel ve Marx Gerçekliğin ve Geleceğin Felsefesi

Yazar: Doğan Göçmen

Editör: Doğan Barış Kılınç

Kapak ve Sayfa düzeni: Buse Dilara Dirim

©Phoenix Yayınevi Tüm Hakları Saklıdır.

Eylül 2023, Ankara

ISBN No: 978-605-7789-42-6

Phoenix Yayınevi - Ünal Sevindik

Yayınçı Sertifika No: 11003

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1 Kızılay-Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.phoenixyayinevi.com>

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağı. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. ŞTİ.

Sertifika No: 47381

İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514. Cad.

No: 23-25 Yenimahalle/ANKARA

Dağıtım:

Siyasal Kitabevi

Şehit Âdem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1 Kızılay-Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

Hegel ve Marx

Gerçekliğin ve Geleceğin Felsefesi

Fatış Neneme...

Bu üç filozofun felsefi görüşlerinin birbirıyla ilişkisi, daha doğrusu Marx ve Engels'in felsefelerini Hegel'in felsefesiyle ilişkilendirmeleri Alman düşünce ve felsefe tarihinde felsefenin gelişmesi bakımından belki de en verimli ilişkidir. Ne Hegel-Goethe ilişkisi, ne Schiller-Kant ilişkisi, ne de Heine-Marx ilişkisi felsefi düşüncede bu kadar büyük çığırlar açabilmiş, Alman felsefe ve düşünce tarihinde bu kadar verimli felsefi düşüncelerin mayalaranmasına vesile olabilmıştır. Marx ve Engels'in oluşturduğu bu üçlü ilişkinin felsefi, bilimsel, kültürel bakımından ortaya çıkardığı ürünün ve oluşturduğu politik geleneğin verimliliği ile ancak Klasik Alman Felsefesinin filozoflarının oluşturduğu gelenek ve ortaya çıkardığı ürün karşılaştırılabilir ki Marx ve Engels kendilerini olmuşmuş olan bütün bu mirasın eleştirel sahipleri olarak görürler. Bu üçlü, felsefeye dair kurucu ilişkinin verimliliğiyle belki bir de aslında bir antifelsefe hareketi olan Schopenhauer-Nietzsche-Heidegger ilişkisi kıyaslanabilir.

Doğan Göçmen

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	11
Hegelci Mantık ve Marx'ın Tersyüz Etme Eyleminin Anlamı.....	11

BÖLÜM I

HEGEL'DE “NESNEL, TANITLANMIŞ BİLİM” OLARAK FELSEFE	29
Felsefenin Konusu Düşüncedir	31
Christian Wolff'ta Matematikten Ontolojiye.....	33
Kant'ta “Gerçeğin Mantığı” Olarak Aşkinsal Mantığın Anlamı	41
Tanıtlanmış Bilim Olarak Felsefeye Dair Öndüşünüler	50
Tanıtlanmış Bilim Olarak Felsefeye Dair Çıkış Noktası	55
HEGEL'İN ÖZGÜRLÜK FELSEFESİNİN <i>TİNİN FENOMENOLOJİSİ</i>'NDEKİ TEMELLERİ:	
TARİH FELSEFESİ ÜZERİNE DERSLER VE MANTIK BİLİMİ BAĞLAMIINDA BİR YORUM	
DENEMESİ	69
Bir Özgürlük Sistemi Olarak Hegel'in Bilim Sistemine Genel Bakış.....	73
<i>Tinin Fenomenolojisi'nin</i> Kazandırdığı Yansısal Özgür Bakış	78
<i>Tinin Fenomenolojisi'nin</i> Yapısı ve Saf Özgürlüğe Giden Mantıksal Aşamalar	80
<i>Tinin Fenomenolojisi'nde</i> Saf Özgürlüğün Teorik Oluşumu	83
<i>Tinin Fenomenolojisi'nde</i> Saf Özgürlüğün Pratik Oluşumu	89
HEGEL, DİYALEKTİK VE FELSEFENİN BİLİMSELLEŞMESİ.....	95
Felsefede Durum	95
Hegelci Diyalektik Nedir?	97
Hegelci Diyalektiğin Kaynakları ve Temel Yasaları: Herakleitos	100
Diyalektik, Celişki ve Bütünlük	103
Felsefede Kurucu Olan Nedir?.....	105
Felsefe Yapmak Zorunlu Olarak Diyalektiğe Götürüyor	107
HEGEL'DE TANRI VE DİN KAVRAMI ÜZERİNE KISA BİR DENEME	111
Marx'tan Hareketle Hegel Öncesine ve Sonrasına Bir Perspektif	112
Hegel'in Yaklaşımının Farklılığı	117
Hegel'in Felsefesinde Tanrı Kavramı Üzerine Düşünmek İçin Bir Çerçeve	118
Hegel'in Erken Dönem Metinlerinde Din ve	
Tanrı Meselesine Yaklaşımına Bir Örnek.....	120
<i>Din Felsefesi Üzerine Dersler</i> 'de Din ve Tanrı Meselesi	122
Hegel'in Tarih Felsefesi ve Din Sorunu	126
Hegel'in Sistemine Kısa Giriş	130
Hegel'in İbrahim Peygamber Anlatısı	131
Nuh Peygamberin Bütünlük Arayışı.....	131
Tanrıya Kafa Tutan Kral: Nemrut	132
İbrahim Peygamber'in Köksüzleşmesi	133

Yahudiliğin İnsanlık Tarihinde Getirdiği Yenilikler.....	134
“Doğunun Devrimi” ve Muhammetçilik.....	134
Hıristiyanlığın Tarihsel Anlamı	136
BÖLÜM II	
FEUERBACH'A DAİR İKİNCİ TEZ VE MARKSÇI DİYALEKTİK FELSEFENİN “NÜVESİ” ÜZERİNE.....	143
İkinci Feuerbach Tezi ve Marx'ın Felsefe Kuramı.....	144
İkinci Feuerbach Tezi Bize Ne Söylüyor?.....	149
İkinci Feuerbach Tezinde Saklı Felsefi Bakış	152
Filozof Olarak Feuerbach, Marx ve Wittgenstein.....	154
Feuerbach'ın Din Eleştirisi ve İnanç Özgürliği	159
Marx'ın Feuerbach Eleştirisi, Modern Mistisizmin Kaynağı ve Praksis Felsefesi.....	163
FELSEFE, TARİH VE PERSPEKTİF:	
KOMÜНИST MANİFESTO VE TOPLUMSAL GELECEK TASARIMI.....	169
Eşyanın “Ruhunu” Kavramak için Çelişik Düşünmek	170
Komünist Manifesto'da Ne Yapılmak İsteniyor?	172
Komünist Manifesto ve Toplum Tarihinde Hareketin Kaynağı	176
Yirmi Birinci Yüzyılda Komünist Manifesto	178
KARL MARX, DAS KAPITAL, YÖNTEM SORUNU VE RASYONALİTE.....	183
Karl Marx, Marksizm ve Felsefe	183
Das Kapital'in Yazılmasının Başlıca Nedeni	186
Das Kapital'in Bütünlüklü Kurgusu.....	188
Das Kapital ve Bilimsellik Talebi	192
Das Kapital'de Uygulanan Yöntem Üzerine	195
KARL MARX'IN EMEK VE MÜLKİYET KAVRAMLARI ÜZERİNE.....	201
Emek, Üretimin Amacı ve Sonuçları	204
Doğal Üretim Koşullarının Özel Mülkiyete Dönüşmesi ve Tahakküm İlişkileri.....	209
Modern Mülkiyet İlişkilerinin Temeli Olarak İnsanın ‘Çıplaklaştırılması’ ve Emeğin Metalastırılması.....	214
MODERN FELSEFEDE THOMAS HOBBES'TAN KARL MARX'A YENİ BİR UYGARLIK ARAYIŞI	225
Doğanın İnsanlaşması ve İnsanın Doğalaşması	226
Thomas Hobbes'un Rekabet İlişkilerinin Anlamının Kavranmasına Katkısı	232
Marx ve Engels'in Rekabetin Kökenine Dair Açıklaması	234
GENEL KAYNAKÇA.....	239